

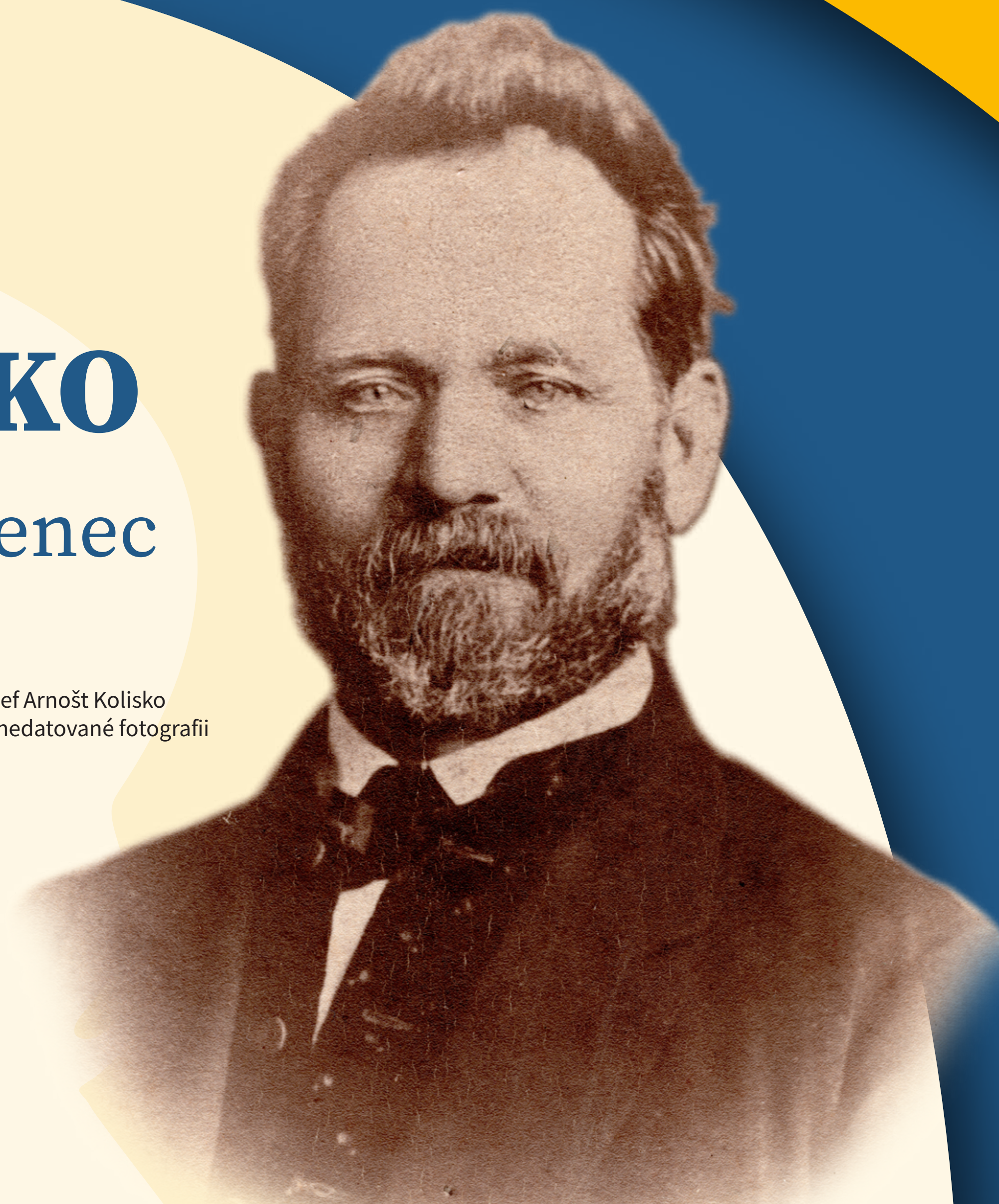

Josef Arnošt **KOLISKO** učitel, národní buditel a vlastenec

Pamětní deska na obecné škole (radnici) slavnostně odhalena 12. 6. 1932.
Ze stěny byla odstraněna v neznámé době

Josef Arnošt Kolisko
na nedatované fotografii

(*18. 3. 1815 – †29. 12. 1881)

Narodil se 18. března 1815 v České Skalici v domě č. p. 35 rodičům Aloisii a Vojtěchu Koliskovým.

Nejprve pracoval jako praktikant na obecné škole, poté odešel na půlroční kurz do Dvora Králové nad Labem. Po jeho absolvování v roce 1832 pomáhal bezplatně s vyučováním ve školách na Červené Hoře, Žernově, Všelibách a Stolíně. Aby zjistil, jaké jsou podmínky na školách mimo jeho rodný kraj, navštívil školy na Moravě, Horní i Dolní Rakousko a Štýrsko. Po návratu v roce 1837 pracoval nejprve jako pomocný učitel ve Velkém Poříčí, odkud docházel učit do Pavlišova a později působil v Šonově u Broumova a ve Velkém Dřevíči u Hronova.

V roce 1840 se nakonec vrátil do České Skalice, kde byl ustanoven prvním podučitelem.

V roce 1845 založil první školní knihovnu na Náchodsku, která později disponovala stovkami svazků. Zasloužil se také o založení dalších knihoven například na Hoříčkách, v Dolní Radechové nebo v Havlovicích.

Coby neúnavný iniciátor osvětových akcí organizoval čtenářské besedy a divadelní představení především v České Skalici. V revolučním roce 1848 se zúčastnil jako delegát Náchodská

Slovanského sjezdu v Praze. V té době si také rozšířil působnost pro vyučování na hlavních školách.

Byl dvakrát ženatý, v roce 1849 se oženil s Alžbětou Řezníčkovou s níž měl syna a po její náhlé smrti se v roce 1856 oženil s Annou Hamzovou. Z jejich pěti dětí se dospělého věku dožila pouze jediná dcera.

V roce 1855 se stal ředitelem školy v České Skalici. Zasloužil se o zlepšení nevyhovujících podmínek pro vyučování v přeplněných třídách a z kvalitní i školní výuku.

Josef Kolisko se znal osobně s Boženou Němcovou, která podporovala jeho pokrokové snahy a školní knihovně věnovala několik svých knih. Spolupracoval také s Karlem Havlíčkem Borovským, jehož prostřednictvím informoval v českém tisku o svých vlasteneckých aktivitách, a to především v Národních novinách a Pražských novinách.

V roce 1864 byla na českoskalickém náměstí dokončena nová budova radnice, jejíž součástí byla také škola a učitelův byt. Do nových prostor přemístil i obsáhlou školní knihovnu. V roce 1866 byla budova při bitvě u České Skalice 28. června zasažena několika pruskými dělostřeleckými

granáty. Jeden vlétl i do učitelova bytu a následný výbuch zničil značnou část jeho vybavení. Všechny úřední i školní místnosti byly ve válečných dnech přeměněny v jeden velký lazaret, do kterého svázeli vojáky zraněné v bitvě u Náchoda. Kolisko pomáhal lékařům s jejich zaopatřováním a pro jejich uložení navíc poskytl svůj byt.

V následujících třech měsících vítězná pruská armáda okupovala a rabovala město. V této době přišla školní knihovna o řadu knih.

V roce 1870 působil po dva měsíce jako první ředitel místní ženské pěvecké jednoty Božena.

Na českoskalické škole setrval až do roku 1879, kdy odešel do důchodu.

Josef Arnošt Kolisko zemřel 29. 12. 1881 a je pochován na hřbitově v České Skalici.

Koliskův hrob na hřbitově
v České Skalici. Pomník byl
zřízen nákladem učitelstva
novoměstského okresu